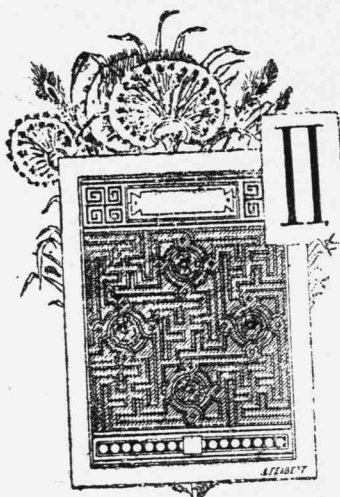

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΛΗΚΑΡΙΟΥ

ΕΡΑ 'ς τὸ Περίμορφο χωριό, ποῦ βρῖσκεται 'ς τὸν Ξακουσμένον τόπο, πέθανε τὸ νεῖο Παληκάρη!

Ἀλήθεια εἶν' ὁ λόγος ὁ πικρὸς, ποῦ ἀπλώθηκε, ἀλήθεια εἶν' ἡ καμπάνες κ' ἡ ντουφεκιές, ποῦ χτυπᾶν τ' αὐτιά μου;

Μὴν εἶναι ψεύτικο φάντασμα τοῦ νοῦ, μὴν εἶν' ἄπιστο γέλασμα τοῦ ἀνέμου;

— Ὅχι, δὲν εἶναι ψεύτικο φάντασμα τοῦ νοῦ, οὐδ' εἶν' ἄπιστο γέλασμα τοῦ ἀνέμου.

Πέθανε ὁ νεῖος ὁ περήφανος, ἡ μόνη χαρὰ, ὁ πόθος ὁ γλυκός, τ' ἀκριβὸ καμάρι.

Ἀπάνου 'ς τὰ χρόνια τὰ περίχαρα, 'ς τοῦ ἔρωτα καὶ τοῦ γάμου τῆς ἐλπίδες, θέ-

λησε ὁ μαῦρος Χάρος νὰ τὸν πάρῃ.

Ἐλεγε πότε νῆρθῃ ὁ καιρὸς, ποῦ θὰ τὸν πάγαιναν γαμπρὸ 'ς τὴν ἐκκλησιά, μὲ τὴν καλή του 'ς τὸ πλάγι. Καὶ τώρα θὰ τὸν κινήσουν μοναχόν, χωρὶς τ' ἀκριβὸ του ταῖρι, γαμπρὸν ἀθέλτητον κι' ἀγύριστον σὲ πικρὸν γάμο. Σὲ γάμο, ποῦ θὰ πάρῃ τὴν πλάκα πεθερά, τὴ μαύρη γῆ γυναίκα.

Συνάζονται ὅλοι οἱ χωριανοί, ντυμένοι μὲ τὰ καλά τους, συνάζονται ὅλοι οἱ φίλοι κ' οἱ ἀδερφοποιητοί, λαμπροφόρετοι κι' ἄρματωμένοι. Συνάζονται ὅλες ἡ χωριανές, μικρές καὶ μεγάλες, ξένες καὶ δικές του στολισμένες.

Πιάνουν τὸν ὄμορφο γαμπρὸ καὶ τὸν ντύνουν μὲ τὴ λαμπρή του φορεσιά, μὲ τ' ἀτίμητα ἄρματά του.

Τοῦ βάνου τ' ὀλοκέντητο σταυρωτό, τὴ γαλάζιη φέρμελη, τὴν κάτασπρη φουστανέλλα. Τοῦ φοροῦν τὴ σκούφια τὴ χρυσή μὲ τὴ μεταξένια φούντα. Σ' τὴ μέση του βάνου τὰ κουμπούρια τ' ἀσημικά, καὶ 'ς τὸ πλάγι του τὸ μαλαματισμένο καριοφίλι.

Τὸν ἴδιον καιρὸ ἡ ὄμορφες τοῦ χωριοῦ τραγουδοῦν τὸ στόλισμά του. Τὴν ὥρα ποῦ τὸν χτενίζουν, λέν μ' ἦχο θλιβερόν τὸ τραγοῦδι 'ς τὸ χτένισμα, 'ς τὰ μαῦρα μαλλιά του.

Τὴν ὥρα ποῦ τὸν ἀλλάζουν, παينوῦν τὴν ὄμορφὴ του φορεσιά, τὰ καλά ἄρματά του.

Τὴν ὥρα ποῦ τοῦ βάνουν τὸν στέφανο, πλεγμένον ἀπὸ ἰτιά μὲ χρυσὸ γαϊτάνι, παινοῦν καὶ κείνον, τὸν νουνό, ποῦ τὸν ἔστειλε, κι' αὐτόν, τὸν γαμπρό, ποῦ θὰ τὸν φορέσῃ.

Τὴν ὥρα ποῦ ἔρχονται οἱ φίλοι νὰ κεράσουν τὸν γαμπρό, ρίχνοντας ἀσημένια ἔς τὸ λαιμό του, τότε τραγουδοῦν τὸ κέρασμα του.

Τραγουδοῦν τὸν ἴδιον τὸν χρυσοφρόνιμο γαμπρό, τὴν ψηλὴ γενιά του. Τραγουδοῦν τ' ἀγγελικὸ κορμί, τὰ μαῦρα μάτια του τὰ γλυκά, τὰ φρύδια του τὰ γυρτά, τὰ κοντυλένια. Τραγουδοῦν τὴ γνώμη του τὴν καλόπιαστη, ποῦ συμπονεῖ, τὴν ἀζύγωτη περηφάνεια του, ποῦ δὲ μιλάει.

Τὴν ὥρα ποῦ τὸν σηκώνουν καὶ τὸν κινᾶν, τραγουδοῦν τὸ κίνημά του.

Μπροστὰ πάει τὸ φλάμπουρο, σημάδι τοῦ γάμου, ποῦ τὸρραψαν κι' αὐτὸ ἢ λιγερὲς μὲ τὸ τραγοῦδι. Τὸ φέρνει ὁ ἀγαπημένος τοῦ γαμπροῦ, ὁ πρῶτος φίλος.

Τριγύρω πᾶν οἱ ἄλλοι φίλοι, οἱ συμπεθέροι κάτασπροι, γιορτινοὶ μὲ τὰ μακρὰ καριοφίλια.

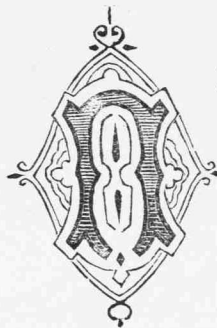
Κινᾶει τὸ ψίκι ἀργό, καὶ τὴν ὥρα ποῦ βγάνουν τὸ γαμπρό ἀπ' τὴν πόρτα, ρίχνουν ἀπὸ μιὰ ντουφεκιὰ ὄλ' ἀντάμα τὰ παληκάρια. Ὅθι διαβοῦν, ἀπὸ σπίτι φίλου ἢ δικοῦ, πάντα χαιρετεῦν μὲ ντουφεκί τὸ πέρσμα του.

Σὰν φτάσουν ἔς τὴν ἐκκλησιά, στέκονται καὶ τότε ἢ νεῖες λέν τραγοῦδικαι παινετικά ἔς αὐτή, ἔς τὸ σταυρὸ, ἔς τῆς ἁγίας εἰκόνας, κ' οἱ νεῖοι δίνουν χαιρέτημα μὲ δευτέρη ντουφεκιὰ τους. Καὶ πάλι τὸ ἴδιο γίνεται σὰν ἔβγουν.

Καὶ τελευταῖα σὰν ἔρθουν νὰ τὸν θάψουν, χαρίζουν ἢ νεῖες τὸ ὑστερνὸ δακρυσμὸ παίνεμα, κ' οἱ νεῖοι τὸ ὑστερνὸ πικραμένον χαιρέτημά τους.

— Πέρα ἔς τὸ Περίμορφο χωριό, ποῦ βρίσκεται ἔς τὸν ξακουσμένον τόπο, ἅμα παντρεύονται ἢ πεθαίνουν τὰ παληκάρια, μ' αὐτόν τὸν τρόπο κάνουν τὸν γάμο τους καὶ τὸν θάνατό τους.

Ο ΓΑΜΟΣ ΤΗΣ ΛΙΓΕΡΗΣ

ΕΡΑ ἔς τὸ Περίμορφο χωριό, ποῦ βρίσκεται ἔς τὸν ξακουσμένον τόπο, γίνονται μεγάλοι, εὐτυχησμένοι γάμοι!

Παντρεύουν μιὰ κόρη λιγερή, ἀταίριαστη ἔς τὴν προκοπή καὶ ἔς τὰ κάλλη, ἀκριβὸ καμάρι τοῦ χωριοῦ, καὶ τῆς δίνουν ἕνα παληκάρι περήφανο, ἄφταστο ἔς τὴ δύναμη καὶ ἔς τὴν καρδιά, πρῶτο ἔς τὸν πόλεμο, ἔς τὸ χορὸ καὶ ἔς τὸ λιθάρι.

Γι' αὐτὸ εἶν' ἢ μακρινὴ ἀχολογὴ ποῦ φέρνει ὁ ἄ-

νεμος, γι' αὐτὸ εἶν' οἱ πυκνοὶ βρόντοι ἀπὸ ντουφέκια, τούμπανα, τραγούδια, ποῦ ὄλοϋθε φτάνουν;

Μὴν εἶν' ἀπὸ πόλεμο, ποῦ κάνει μὲ τοὺς Τούρκους ἢ κλεφτουριά, μὴν εἶν' ἀπὸ πολυσύναχτο πανηγύρι;

— Ὅχι, δὲν εἶν' ἀπὸ πόλεμο, ποῦ κάνει μὲ τοὺς Τούρκους ἢ κλεφτουριά, οὐδ' εἶν' ἀπὸ πολυσύναχτο πανηγύρι.

Εἶν' ἀπὸ γάμο περίχαρον, ἀρχοντικόν, ἀπὸ ξεφάντωμα καὶ τρανή γιορτή, ποῦ ἔχει ὄλο τὸ χωριὸ πέρα πέρα, ποῦ ἔχουν καὶ τ' ἄλλα τὰ χωριά τριγύρω, γιὰ τὴν καλὴ ὦρα καὶ τὴν εὐχὴ, ποῦ σμίγει ἓνα ζηλεμένο ταῖρι.

Ποῦ σμίγει ἡ ἀνεγγίχτη λεβεντιά μὲ τῆς παρθενιάς τὴν ἀθήρια χάρι, ποῦ σμίγει ἡ ἀλύγιστη καρδιά μὲ τὴν καρδιά τῆ δειλιασμένη, ποῦ σμίγει ἡ φλόγα ἡ ἄσθηστη, ποῦ δὲν καρτερεῖ, μὲ τῆ φλόγα τὴν ταπεινὴ, ποῦ γλυκοφέγγει.

Ἔχουν χαρές, τραγούδια, γέλοια 'ς τὸ σπῖτι τοῦ καλοῦ γαμπροῦ, ποῦ συντάζονται νὰ δεχτοῦν τὴ νύφη, ἔχουν χαρές, τραγούδια, γέλοια καὶ 'ς τὸ σπῖτι τῆς χαϊδεμένης νύφης, ποῦ πολεμᾶν ἀρχοντικά κι' ἄξια νὰ τὴν κινήσουν. Ὅμως αὐτοῦ ἔχουν καὶ λύπες καὶ δάκρυα μὲ τῆς χαρὲς ἀντάμα.

Λυποῦνται πῶς τοὺς φεύγει καὶ πάει ἄλλοῦ νὰ κάμῃ φωλιά τ' ὄμορφο χελιδόνι, ποῦ ἦταν 'ς ὄλους ἡ ἐλπίδα κ' ἡ χαρά, τὸ γέλοιο καὶ τὸ τραγοῦδι.

Λυποῦνται κοντὰ 'ς τὴν τρυφερὴ χαρά, ποῦ ἔχουν τὰ γονικά της, καὶ λέν μ' ἦχο γελαστόν τὸ θλιβερό τοῦ χωρισμοῦ τραγοῦδι.

Λυποῦνται κοντὰ 'ς τὴν τρελὴ χαρά, ποῦ ἔχουν τ' ἀγαπημένα της ἀδέρφια, καὶ λέν μ' ἦχον ἀγαλλιαστόν τὸ πικρὸ τραγοῦδι, ποῦ λείει γιὰ τῶν ἀδερφῶν τὸν πόνο.

Λυποῦνται κοντὰ 'ς τὴν ἄδολη χαρά, ποῦ ἔχουν ἡ καλὲς της φιλενάδες, καὶ λέν μ' ἦχον χαρούμενο τὸ λυπητερό τραγοῦδι τῆς φιλιᾶς, τῆς πίστης.

Λυπᾶται κ' ἡ ὄμορφη νύφη, κοντὰ 'ς τὴ μυστικὴ, τὴν ἀμολόγητη χαρά, ποῦ κάνει νὰ τρέμῃ γλυκὰ τὴν καρδιά της, καὶ λείει μ' ἦχο σὰν παράπονο, σὰ μοιρολόγι τὸ τραγοῦδι τῆς ξενιτεμένης.

Ἀφίνει γειὰ 'ς τὴ μάνα της, 'ς τὸν ἀφέντη, 'ς τ' ἀδέρφια της, 'ς τῆς φιλενάδες. Ἀφίνει γειὰ 'ς τὸ σπῖτι, 'ς τὴν αὐλή, 'ς τὸν ἀργαλειό, 'ς τὴ βρύση.

Καὶ σὰν τὰ χαιρετήση ὅλα μὲ πόνο, καὶ τὰ ἰδῇ μὲ δάκρυα γιὰ στερνὴν φορὰ, καὶ τὰ τραγουδήσῃ μὲ κλάμα, τότε πάει ν' ἀφήσῃ γειὰ καὶ 'ς τοὺς πεθαμένους.

Κινᾶει τὸ ψῖκι πλήθιο μ' ὄργανα καὶ μὲ τραγούδια, κ' ἐκεῖ ἄμ' ἀράζουν ὄλοι, στήνουν τραπέζι καὶ χορὸ γύρω 'ς τοὺς τάφους, καὶ λέν μ' ἦχο γιορτινὸν τὰ θλιβερὰ τραγούδια 'ς τοὺς πεθαμένους.

Τοὺς χαιρετᾶν μ' ἀγάπη, τοὺς ρωτᾶν πῶς εἶναι 'ς τὸν Κάτου κόσμο, πῶς περνᾶν 'ς τοῦ Χάρου τὰ ἰσκιωμένα μέρη.

Τούς κάνουν καρδιά κ' ἐλπίδα πῶς θ' ἀνταμωθοῦν, τούς λέν νά μὴν ἔχουν πόθο 'ς τὴ ζωὴ, πόθο κακόν, καὶ τὴ φθονήσουν.

Τούς καλοῦν γιὰ λίγο νά χαροῦν καὶ κείνοι 'ς τὴ χαρά, νά δώσουν καλὴ εὐχὴ καὶ μοῖρα 'ς τὴν ὁμορφὴ νύφη.

Τούς βάνουν 'ς τὸ πλευρὸ ψητὰ νά φᾶν, τούς χύνουν 'ς τὸ κεφάλι κρασί μαῦρο νά τούς δροσίσουν.

Καὶ σὰν τούς πάρουν τὴν εὐχὴ, βγαλμένη εὐχὴ ἀπ' τὸν ἄλλον κόσμο, ποῦ τὴ λέν κι' αὐτὴ μὲ τὸ τραγοῦδι, καὶ τούς δώσουν τὸ ὑστερνὸ χαιρέτημα καὶ τούς ποῦν τὸ ὑστερνὸ μοιρολόγι, τότε γυρίζουν καὶ πᾶν τὴ νύφη 'ς τὸ γαμπρό, ποῦ μὲ λαχτάρᾳ τὴν περιμένει.

— Πέρα 'ς τὸ Περίμορφο χωριό. ποῦ βρίσκεται 'ς τὸν ξακουσμένον τόπο, ἅμα ἔχουν χαρὰ δὲ λησμονοῦν τὴ λύπη, καὶ πάλι δὲ διώχνουν κι' ἀπὸ τὴ λύπη τὴ χαρὰ.

ΓΙΑΝΝΟΣ ΕΠΑΧΤΙΤΗΣ

HYACINTHUS

ΜΕΛΩΔΙΑ Π. ΜΠΕΤΣΟΥ

Λουλοῦδι φθινοπωρινὸ
 δυατσίντο μου δροσᾶτο,
 ποῦ 'σαι τοῦ κάμπου εὐμορφιά,
 καὶ χάρη μοναχί,
 τὴ μοναξιά σου λαχταρῶ
 τὸ φύλλο τὸ χιονᾶτο,
 ζηλεύω τὴν ἀφάνεια σου
 σὰν ἴσκιος τὴν ψυχή.

Ὀλόλευκο λουλοῦδι μου
 δυατσίντο μου χιονᾶτο,
 ἐσὸ δακρύζεις μὰ γιὰ μὲ
 εἶσαι δροσιὰ γεμᾶτο.
 Κ' ἐγὼ στὴν πλᾶσι ζήτησα
 δροσιὰ νά μὲ ποτίση,
 μὰ ὅση κι' ἂν ἐμάζεψα
 τὴν ἔχω δάκρυα χύσει.

Λουλοῦδι ποῦ μὲ σταματᾶ
 ἢ τρυφερὴ θωρηά σου
 σὲ κήπους, ὅπου κι' ἂν σὲ βρῶ,
 σ' ἐρημικὴ φωλιὰ
 ἢ ὄψι σου γλυκύτερη
 κ' ἐκεῖν' ἢ εὐωδιά σου
 Φέρνουν στὸν νοῦ μου σὲ ὄνειρο
 ἐνθύμησι παληά!

A. X. B.